

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.09.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.:

1. określił wysokość zobowiązań zmarłego 10.01.2018 r. K. G. na dzień otwarcia spadku na łączną kwotę 57754,05 zł w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2013 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 41925,14 zł;

- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 8189 zł;

- koszty egzekucyjne 2317,10 zł,

co razem dało 52431,24 zł;

- składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2017 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 3590,02 zł;

- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 98 zł;

co razem dało 3688,02 zł;

- składki na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2013 r. do września 2014 r.:

- należność główna 1149,39 zł;

- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 397 zł;

- koszty egzekucyjne 88,40 zł,

co razem dało 1634,79 zł;

2. orzekł, że T. G. jako spadkobierca zmarłego 10.01.2018 r. K. G. ponosi odpowiedzialność za wymienione w pkt 1 zobowiązania do wysokości stanu czynnego spadku określonego na podstawie Notarialnego protokołu obejmującego wykaz inwentarza Repertorium A nr 4915/2018 tj. do kwoty 17000 zł;

3. wskazał, że wymienione w pkt 1 zobowiązanie winno się przekazać jedną wpłatą a egzekucyjny rachunek bankowy o wskazanym w tej decyzji numerze, w terminie 14 dni od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji z oznaczonymi identyfikatorami płatnika składek K. G. oraz wskazanym nr rzeczowej decyzji /decyzja w aktach ZUS k. 33-34/.

Uznając przedmiotową decyzję za krzywdzącą, T. G. złożył od niej odwołanie, argumentując, że 15.06.2018 r. wysłał do ZUS pismo, w którym wskazał w jaki sposób chce zaspokoić wszystkich wierzycieli po zmarłym ojcu K. G., wyjaśniając, że jest 3 wierzycieli, tj.: (...) Bank S.A, Urząd Skarbowy i ZUS, których wierzytelności łącznie przewyższają kwotę wynikającą z wykazu majątku, którą pozostawił jego zmarły ojciec. Wyjaśnił, że z protokołu inwentarza wynika, że wartość jedyne go wchodzącego w skład spadku aktywa wynosi 17000 zł i to tej kwoty ponosi on odpowiedzialność za zobowiązania. Podniósł, że zadłużenia względem pozostałych wierzycieli, są znacznie niższe niż w stosunku do ZUS i dlatego postanowił ich zaspokoić w sposób opisany w piśmie z 15.06.2018 r., natomiast największą część kwoty z czynnego spadku, chciałby przekazać do ZUS. W konkluzji, wniósł ponownie o możliwość spłaty zadłużenia, po zmarłym ojcu, w kwocie 11855,66 zł /k. 3/.

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko, że wnioskodawca ponosi odpowiedzialność do wartości stanu czynnego spadku tj. kwoty 17000 zł /k. 4/.

Na rozprawie w dn. 7.01.2019 r. wnioskodawca poparł odwołanie, a pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. G. jest synem, zmarłego w dniu 10.01.2018 r., K. G..

/niesporne, a nadto akt zgonu k. 2 akt ZUS/.

K. G., prowadził działalność gospodarczą, był taksówkarzem; jako płatnik składek miał ustawowy obowiązek opłacenia w ustalonych terminach składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy.

Nie wywiązanie się z tego obowiązku przez K. G. spowodowało powstanie zadłużenia za okres od stycznia 2013 r. do stycznia 2018 r.

/niesporne/.

Zgodnie z aktem notarialnym - poświadczenia dziedziczenia Rep. A nr 2611/2018 z 9.03.2018 r. T. G. nabył, w całości, z mocy ustawy, spadek po zmarłego K. G. z dobrodziejstwem inwentarza.

/niesporne, akt notarialny k. 11- 13 akt ZUS/.

Zgodnie z notarialnym protokołem, obejmującym wykaz inwentarza rep. A nr 4915/2018 z 17.05.2018 r., wysokość aktywów wchodzących w skład masy spadkowej określono na kwotę 17000 zł.

/niesporne, a nadto protokół obejmujący wykaz inwentarza k. 15- 17 akt ZUS/.

Pismem z 15.02.2018 r., ZUS poinformował wnioskodawcę, że po rozliczeniu konta K. G., za okres od stycznia 1999 r. do stycznia 2018 r., na podstawie dokumentów rozliczeniowych i płatniczych, zapisanych w ewidencji kont i funduszy ZUS na 15.02.2018 r. stwierdzono zaległości na:

-ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2013 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 41925,14 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 8189 zł;
- koszty egzekucyjne 2317,10 zł,

- składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2017 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 3590,02 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 98 zł;

- składki na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2013 r. do września 2014 r.:

- należność główna 1149,39 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 397 zł;
- koszty egzekucyjne 88,40 zł,

/pismo k. 17 akt ZUS/.

Pismem z 15.06.2018 r. wnioskodawca poinformował ZUS o wierzycielach zmarłego K. i o sposobie w jaki zamierza zaspokoić ich roszczenia a mianowicie:

- należność względem (...) Bank S.A. wynikająca z umowy o kartę kredytową nr (...) w kwocie 2690,34 zł zgodnie z zaświadczeniem z tego Banku z 61.0. (...),

- wierzytelności z zaległości podatkowych to 2424 zł,

- zobowiązania wobec ZUS to 11885,66 zł jako pozostała kwota biorąc pod uwagę wartość aktywów jakie pozostawił po sobie zmarły K. G.

/pismo k. 10 akt ZUS/.

ZUS, po przeprowadzeniu, z urzędu, postępowania w sprawie wydania decyzji odpowiedzialności o odpowiedzialności spadkobierców zmarłego K. G., wydał, w dniu 10.09.2018 r. , zaskarżoną decyzję, mocą której:

1. określił wysokość zobowiązań zmarłego 10.01.2018 r. K. G. na dzień otwarcia spadku na łączną kwotę 57754,05 zł w tym z tytułu:

- składek na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2013 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 41925,14 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 8189 zł;
- koszty egzekucyjne 2317,10 zł,

co razem dało 52431,24 zł;

- składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2017 r. do stycznia 2018 r.:

- należność główna 3590,02 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 98 zł;

co razem dało 3688,02 zł;

- składki na Fundusz Pracy za okres od stycznia 2013 r. do września 2014 r.:

- należność główna 1149,39 zł;
- odsetki liczone na dzień śmierci płatnika, tj. 10.01.2018 r. 397 zł;
- koszty egzekucyjne 88,40 zł,

co razem dało 1634,79 zł;

2. orzekł, że T. G., jako spadkobierca, zmarłego 10.01.2018 r. K. G., ponosi odpowiedzialność za wymienione w pkt 1 zobowiązania do wysokości stanu czynnego spadku określonego na podstawie Notarialnego protokołu obejmującego wykaz inwentarza Repertorium A nr 4915/2018 tj. do kwoty 17000 zł;

3. wskazał, że wymienione w pkt 1 zobowiązanie, winno się przekazać jedną wpłatą, a egzekucyjny rachunek bankowy, o wskazanym w tej decyzji numerze, w terminie 14 dni, od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji, z oznaczonymi identyfikatorami płatnika składek K. G., oraz wskazanym nr rzeczony decyzji /decyzja w aktach ZUS k. 33-34/.

Powyższy stan faktyczny był, w całości, niesporny między stronami i został odtworzony na podstawie niekwestionowanych dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Przedmiotem sporu jest ocena merytorycznej poprawności decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalających odpowiedzialność T. G. jako spadkobiercy K. G., za jego zaległości składkowe, z ograniczeniem, do wartości ustalonego w spisie inwentarza, stanu czynnego spadku.

Nie ulega wątpliwości, że niezapłacone w terminie składki na rzecz organu rentowego (oraz należności z nimi związane), mogą być pobrane, przez organ rentowy, od spadkobiercy osoby zobowiązanej do zapłaty takich składek, w granicach jej odpowiedzialności za długi spadku (m. in - tak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 24 listopada 2009 r. II UK 118/09).

Zgodnie z **art. 31 i 32** ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych Dz. U z 2017r. poz. 1778), do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, jak również składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się m.in. **art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art. 100, art. 101** Ordynacji podatkowej.

Art. 97 Ordynacji podatkowej przewiduje, że spadkobiercy podatnika (płatnika), przejmują przewidziane w przepisach prawa majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy. Do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Zgodnie z **art. 924** kodeksu cywilnego, spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, a zgodnie z art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.

Art. 1031 § 2 zdanie 1 k.c. stanowi, że w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku.

W zgodzie z powyższym, w sprawie, uznać należało, że sam fakt, potwierdzonego notarialnie spadkobrania, przez odwołującego, po zmarłym płatniku z dobrodziejstwem inwentarza, uzasadniał po stronie ZUS wydanie stosownej decyzji, stwierdzającej, że spadkobierca ponosi odpowiedzialność, z dobrodziejstwem inwentarza, za nieopłacone składki.

Jednocześnie, nie sposób zgodzić się ze skarżącym, jakoby wyczerpanie majątku spadkowego, wskutek zamierzonego przez niego działania mającego na celu zaspokojenie także innych wierzycieli zmarłego, zaś obecnie wnioskodawcy, jako jego spadkobiercy, stanowiło o jej niezgodności z prawem.

Na etapie postępowania dotyczącego przeniesienia odpowiedzialności za długi spadkowe, nie bada się bowiem, czy istnieje majątek, z którego zaspokoić się może wierzyciel. Co więcej, nie bada się, nawet, czy długi spadkowe nie przekraczają stanu czynnego spadku.

Istotne natomiast, z punktu widzenia decyzji organu rentowego w tym przedmiocie, pozostaje jedynie to, kto jest spadkobiercą (lub spadkobiercami) dłużnika oraz jaki jest jego zakres odpowiedzialności za długi spadkowe.

Decyzja organu rentowego ma charakter konstytutywny i jest pierwszym krokiem, zmierzającym do egzekucji należności, albowiem jest konieczna aby żądać od spadkobiercy ich zapłaty. Oznacza to zarazem, że pozostałe okoliczności faktyczne, które mogą w jakikolwiek sposób wpływać na możliwość uiszczenia zaległych składek (jak np.

brak wystarczającego majątku), nie mają dla wydania przedmiotowej decyzji znaczenia, gdyż mogą wpłynąć jedynie na możliwość rzeczywistego pokrycia zaległości.

Nie sposób pomijać, że odwołujący, w żadnym momencie postępowania, nie kwestionował, ani podstawy swej odpowiedzialności, ani też faktu ich istnienia, a jedynie wskazywał, iż nie istnieje majątek, z którego możliwe byłoby zaspokojenie wszystkich 3 wierzycieli, o których mowa w jego piśmie z 15.06.2018 r. złożonego do ZUS, a na które powołuje się także w swoim odwołaniu, co tym bardziej przemawia za trafnością decyzji. Ten zaś argument może być bowiem rozważany dopiero na etapie postępowania egzekucyjnego. Podnoszenie tego rodzaju argumentów w odwołaniu od decyzji w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności za zobowiązania spadkodawcy jest tym samym przedwczesne. Sama treść decyzji wskazuje, że organ nie podjął jeszcze kroków w celu wyegzekwowania roszczenia, innych niż wezwanie do dobrowolnej zapłaty.

Dodać należy, że na etapie postępowania egzekucyjnego, należy kierować się treścią **art. 1026 k.p.c.** który określa kategorie wierzytelności oraz kolejność zaspokajania wierzytelności. Jeśli zaś suma stanu czynnego, nie będzie wystarczająca dla zaspokojenia w całości lub części wierzytelności tej samej kategorii, wówczas zastosowanie znajdują uregulowania z art. 1026 k.p.c.

Należy też wskazać, że z chwilą wyczerpania majątku spadkowego, wskutek zaspokojenia się innych wierzycieli nie ustalaby odpowiedzialność odwołującego, ponieważ trwałaby ona nadal, chociażby z uwagi na treść art. 1032 § 2 k.c., który wprowadza sankcję na wypadek spłacenia przez spadkobiercę niektórych długów, gdy spłacając te długi spadkobierca wiedział o istnieniu innych długów spadkowych.

Ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, na gruncie postępowań sądowych wbrew rozumowaniu odwołującego realizuje się w ten sposób, że w wyroku wydanym przeciwko takiemu spadkobiercy zastrzega się mu prawo do powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku (por. L. Kaltenbek-Skarbek, W. Żurek, Odpowiedzialność przy przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. W: Prawo spadkowe. Oficyna, 2011).

W realiach niniejszej sprawy, nie jest sporne, że T. G. jest spadkobiercą zmarłego K. G., w odniesieniu do jego zaległości składkowych na dzień zgonu. Jednocześnie nie jest sporne, że odpowiedzialność ta ograniczona jest do wartości czynnej spadku, do kwoty 17 000 zł, która to okoliczność znaczenia nabierze, jednak, w toku egzekucji. W tej sytuacji, mając na względzie, że sąd ubezpieczeń społecznych, orzeka w granicach zaskarżonej decyzji, brak było podstaw do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego, szczególnie w przedmiocie okoliczności, które nie mają znaczenia z punktu widzenia merytorycznej poprawności zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 477 [14] par. 1 k.p.c. odwołanie, jako niezasadne.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy

A.P.